

mes fekete lovas vágatott neki a zsembékos ingoványnak. Elindult, még visszaintett, a nád ringott a lova körül, aztán eltűnt és soha többé nem látta senki és soha partot nem ért.

Vajjon ilyen fekete lovasok leszünk-e mi is, akik elindulunk?

A nagy csendben valami, ami a lelkekből áradt, hangtalan erővel felelt:
— Mi partot érünk!

Tormay Cécile.

ZÚG A FENYVES.

Este volt: a vendégek oszladozni kezdtek a terrászról.

Én összehúzódtam az egyik sarokszékben s a vizet néztem. Millió csillag remegett a Balaton fenekén. Messziről átszillogtak Füred parti lámpásai. Hűvös áram csapott meg olykor a túlsó oldal felől: mintha az éjtszaka lélekzett volna egyet-egyet. Utána még nagyobb hallgatás következett. S azalatt szünetlenül zsongott a víz.

A terrász üres volt s én felgyűrtem a galléromat. A pincérek lecsavarták a villanyfényt: csak egyetlen nagy égő szikrázott még a sétány felőli részen. Túl a sétányon zenekar játszott.

Egész nap szomorú és levert voltam, de e szomorúságomnak nem tudtam okát adni. Most, amint ott ültem az egyik sarokszékben, régelmult dolgokra gondoltam. Olyan emberekre például, akik nagyon közel álltak hozzám valamikor és akikről esztendőök óta nem hallottam semmit. Az ilyen gondolat rabul ejt nem egyszer, ha igen egyedül érezzük magunkat. S különösen késő estén.

A pincér fekete kávéhozott. Vagy félórája ülhettem így, magam elé nézve. Azt hiszem, akkor már nem is gondolkoztam és ha mégis lettek volna gondolataim, szétfolytak a semmibe, mint a Tejút sávja a határtalam mennybolton.

Mikor a pincér is elment, feltekintettem. Félhomályban volt a terrász s feltűnt, hogy egészen egyedül vagyok. Azaz mégse... Szinte meglepett, hogy szemközt a terrász másik sarkában még ült valaki. Ugyanúgy, mint én: maga elé gondolkozva, fülére takart gallérral. Nem tudtam, vacsora után ragadt-e itt, vagy csak később sompolygott-e a szemközti sarokba? Hirtelen gyanum támadt, hogy az az ismeretlen valaki most engemet figyel s csak azért tart ki oly konokul a túlsó szögletben, mert valami célja van velem.

Néhány pillanatig szembenéztem vele, de az arcát nem tudtam kivenni a homályban. Éreztem, hogy óvatosan figyelget reám. Egyszerre nyugtalan lettem s felálltam, hogy vagy a szobámba megyek fel, vagy elsétálok kissé a parton.

Felálltam és kifelé indultam. Az idegen mellett kellett elhaladnom. E pillanatban tudtam, hogy az ismeretlen alak határozottan engemet néz. Már az asztala előtt lehettem, amikor váratlanul megmozdult:

— Szervusz.

Visszafordultam s pillanatig szembeálltam vele. Akkor már felállt s a kezét nyújtotta:

— Nem ismersz meg?

Egyike volt ama régi barátainknak, akikre csak negyedórával előbb gondoltam vissza némi szorongó meghatottsággal. Anélkül azonban, hogy erre a meghatottságra valami egyéb okom is lett volna. Csak éppen, mert az eszembe jutottak véletlenül. Ez a bajtársam, aki ily váratlanul lépett most elé, talán a legközelebb állt hozzám a kevesek közül is. Nyolc esztendeig jártunk egy osztályba. Ugyanegy zászlóaljban találkoztunk össze a háború első hetei alatt. Akkor elvesztünk egymástól. Ennek nyolc esztendeje éppen. Kezet adtam neki:

— Isten hozott Kálmán! Tudod-e, hogy rád gondoltam az elébb is...

Láttam rajta, hogy örül a találkozásnak:

— Én pedig egy órája figyeltelek már. Nem akartalak megzavarni...

Nem értettem...

— Tudod, — folytatta kissé zavartan, — az íróféle emberek nem szeretik, ha ajtóstul rohanják meg őket. Úgy láttam, mintha gondolkoztál volna valamin. De foglalj helyet, ha nem vagyok terhedre!

— A legnagyobb örömmel!

Leültünk, szemközt. Barátom csemetett a pincérnek s bort kért. Cigaretta-val kínált meg, maga is rágyújtott, puha kalapját letette maga mellé, hátradült s végigsímitott a haján. Nyolc év óta alig változott valamit: kis fekete bajuszt most is apróra nyírta, ujjongó arcszínét most is őszintén megirigyeltem. De mosolygó szeme alatt mintha régi bú árnyéka szaladt volna át egyszer-kétszer. Lehet persze, hogy csalódtam.

A pincér elhozta a bort, felbontotta az üveget és eltűnt. A barátom kezdte:

— Nyolc esztendeje, ugye? Ládd, én azóta is körülbelül mindent tudtam rólad. Olvastam néhány könyvedet, mert ne gondold azért, hogy a vidéki ember annyira elmaradt, mint ahogy a regényírók szokták elképzelni. Örültem, mikor a nevedet láttam s tudod-e, hányszor ismertem rá egy-egy részletben közös élményeinkre! Egyízben különösen hálás voltam neked. A cassinoi fogolytáborban most három éve több magyar ujságot kaptunk egy napon s ott olvastam egy tréfás rajzodat. Úgy megnevettettél, hogy könnyeztem tőle. Hálás voltam ezért, mert úgy hatott rám akkor, mint egy biztató üzenet távoli ifjúságunkból.

Szerénykedni próbáltam, de ő tiltakozott:

— Megnevettettél, hogy könnyeztem tőle.

Kicsit elhallgattunk. A csillagok nyári fényben szikráztak az ég tetején és a Balaton mélységében. A sétány felől fojtott nevetés hallatszott néha s a fákon átszüremlő világosságon túl játszott a zene. A víz szünetlenül zsongott.

Ketten voltunk. Barátom fölemelte poharát, kocintottunk.

— Hát veled mi történt azóta? — kérdeztem aztán.

Elhallgatott egy szünetre. De hirtelen felrívült s előrehajolt:

— Velem? Az én történetem egyszerű, de talán érdekes. Ezen az egyen kívül nem is történt velem semmi más, hanem ez az egy tart egyfolytában hét esztendő óta. Lehet, hogy ma éjjel pontot tehetek utána.

Most én hajoltam előre:

— Hogyan? Ma éjjel?

— Igen, — és mosolygott hozzá, de a szeme alatt ismét mintha ama régi bú árnyéka futott volna el. Ha igaz, három óra múlva vége lesz mindennek. Ez alatt a három óra alatt kibeszélhetem magamat veled s akár meg is írhatod, ha úgy találnád, hogy érdekes lesz. Az a kérdés, nem foglal-e fárasztani veled?

— A világért se, pajtás!

— Nem bánom. Csak annyit bocsátok előre, hogy életregényem részleteiről sokan tudnak azok közül, akik részvétellel kísérték valamikor, vagy magukban örültek a kínlódásaimnak. De csak részletekről tudnak: kiki amennyit velem együtt látott, vagy átélt belőle. Te vagy a második ember, akinek most elejétől végig elmondok mindent. Hogy ki volt az előtted való, majd sor kerül arra is. De sietni kell, mert csak három órám van a számodra.

Hirtelen azt kérdeztem tőle:

— Mondd csak, mikor érkeztedl ide?

— Ma este hét órakor.

— S meddig akarsz ittmaradni?

— Holnap délelőtt kilenckor hazautazom s azt hiszem, soha többé nem mozdulok ki a falumból.

Kíváncsi lettem:

— Holnap délelőtt? Most féltíz mult. Holnap délelőtt kilencig éppen tizenegy óránk van.

— Majd meglátod, — folytatta elváltozott hangon, — hogy csak három órárn van. Egy perccel sincs több a magam számára. Félegy után fut be az éjjeli személyvonat: abban a pillanatban én felállok, kezefogok veled és itthagylak ...

— De miért?

— Hiszen ezt akarom neked elmondani.

Hátradőlt, szokása szerint simított a haján és beszélni kezdett.

I.

— Hat és fél esztendővel ezelőtt, 1915 december második felében, úgy este öt és hat között először léptem ki a korzóra. Egy felvidéki városkáról van szó. Hogy melyikről, igazán nem fontos. Gondold magad elé Besztercebányát, Losoncot, Bártfát, vagy Egert: egyre megy. A szereplők nevei is épúgy mellékesek. Egytől egyig élnek még, akikről szó lesz e történetben.

Azon a decemberi estén, amelyen először engedtek ki a kórházból, pilingélt a hó. Engemet még nyár közepén úgy összelövődöztek az északi harctéren, hogy egyfolytában feküdtem azóta s a kórházból ezen az estén mehettem ki először s mindössze egy órára. Mert a főtörzsorvos nem ismert tréfát, ha valaki önkényesen próbálta volna meghosszabbítani az egyórai kimaradási időt. Én zászlós és huszonegy esztendő voltam ekkor. Ez ugyan nem játszik szerepet, csak éppen megemlítem.

A kórház felől jövet kiértünk tehát a korzóra, mert egy sebesült hadnagy-társammal jöttem ki. Ő felkötött balkézzelel, én botra támaszkodva. Ahogy befordultunk a sétaterre, hirtelen erős világ csapott szembe. Mert a főtéren, legalább ebben az időpontban, kigyúlt a két ívlámpa is. A harctér és a kórház hónapjai után jólesett az az első pillanat, amikor emberek között lehettünk újra, akik örültek egymásnak és az életnek.

Képzeld most magad elé egy ilyen felvidéki városka sétaterét a háború második esztendejében, amikor a háborúból alig éreztünk még egyebet néhány család gyászánál, amikor még lakkcipőbe s elegáns tisztisapkába vághattuk magunkat és örülhettünk a kedvünk szerint! Ez az első és második esztendő kedvesebb volt talán a békebeli világnál is. A fiatalság fölött állandóan fenyegetett a háború, az öregeket meghatották a fiatalok szenvedései s többet elnéztek nekik. Persze, csak bizonyos korlátokon belül. Akkor először nem tűnt fel, ha egy hadnagy a karját nyujtotta egy tizenhat esztendő kisasszonynak, ha a kisasszony nem volt is véletlenül menyasszonya a hadnagy úrnak. A fiatalok közelebb simultak abban az első két esztendőben. A tiszturak nyalkán feszítgettek és ha egyik-másik eltűnt a korzóról s három hét múlva híre jött, hogy örökre felbukott az orosz sáncok előtt, vagy a Drina partján, a kisasszonyok megsiratták keservesen.

Igen, azok kedves idők voltak!

Emlékezz csak vissza: soha annyi ozsonnát, összejövetelt, apró házibált nem rendeztek, mint akkoriban. Ma itt, holnap annál a háznál jöttek össze a fiatalok és ha nem volt cigány, zongora mellett mulattak hajnalig. Ezek a mulatságok azonban akkor már veszítettek egykori túlzásaikból. Csendes, szinte ünnepi hangulatú vigadozások voltak, a tiszturak komolyabbak lettek, tánc közben halkabban esztantották össze a sarkantyút s a kisasszonyok többet megengedtek a tiszturaknak. Persze, csak bizonyos korlátokon belül. Olyan bizonytalan volt akkor minden s nem lehetett tudni, vajjon két hét múlva egy-egy tiszt úr nem a Stripa-menti havat fogja-e ölelgetni hidegülő karjaival?

Azonban eltértem a tárgytól, de ezen ne csodálkozz. Ez az este oly mélyen véődött be az emlékezetembe, hogy nem fogom elfelejteni, amíg élek. Éppen

elég okom van rá. Aztán egy felvidéki városkáról van szó és én, valahányszor Rozsnyó, Lőcse, vagy Ungvár nevét hallom, megindultság fog el. Mit jelentettek nekünk ezek a feledhetetlen városkák! S ki tudja megérjük-e valamikor, hogy szabadon mehetünk vissza Rozsnyóra, Lőcsére, vagy Ungvárra!

Ott hagytam el, hogy hadnagy-barátommal a korzóra értünk. Hiszen ismered ezeket a felvidéki sétatereket. Először egy fehérkirakatú drogéria, az egész kirakat villanyfényben, mellette a helybeli Párizsi Nagy Áruház, a sarkon a cukrászda, szemközt fényes ablakaival a Pannónia, vagy a Széchenyi nevű első kávéház s odabent cincogni kezdenek már a cigányok...

Egy-két tisztet kívül alig ismertünk valakit. Az önkéntesiskolánk másutt volt annakidején, régi bajtársaink pedig a harctereken voltak, vagy elszóródtak azóta. Isten tudja merre.

De már a tizedik percben csaknem konfliktusunk támadt egy főhadnaggal.

Ismétlem, szóltan örömmel lépegettünk egymás mellett az én hadnagy-barátommal. Elnézegettük a párokat, néhol ötös-hatos csoportok is jöttek, fesztelen hangulatban és járdaszélességekben szemügyre vettük és megbírálgattuk a leányokat, fogadtuk az önkéntesek merev tisztelgését s köszöntöttük a feljebbvalókat, amikor — a sétatér tulsó végetáján — egy főhadnagy sietett velünk szembe. Nem is sietett, hanem rohant, mintha keresett volna valakit a korzón. Ennek a főhadnagnak különben semmi szerepe nem lesz az én történetemben, mindössze ezen az estén, mivel az ő révén, de az ő tudta nélkül lettem figyelmes arra a leányra, aki olyan szerencsétlen lett éniattam és akire annyi szeretettel és fájdalommal gondolok vissza a mai éjszakáig.

A főhadnagy ugyanis, aki szemlátomást idegesen rohant velünk szembe, nem fogadta a köszönésünket. Pedig látnia kellett, hogy előírászerűen tisztelegtünk neki mind a ketten. Már elrohant mellettünk s két pillanat múlva eltűnt a korzó közönségében.

Mi ketten ijedten néztünk össze, ami természetes volt. Hadnagy-bajtársamnak már megvolt a nagyezüstje, nekem két kitüntetés is csillogott a szívem felett, a főhadnagy ezzel szemben olyan csupasz mellű volt még, mint a kopasz-tott tyúk. Összenéztünk tehát ijedten:

— Te, ezt a frátert azonnal kérdőre vonjuk!

Hadnagy-bajtársam hidegen bölintott:

— Ugyanezen az állásponton vagyok. Meg kell táncoltatni.

S visszafelé indultunk. Ha botrány kell, hát legyen botrány! A főhadnagnak egyelőre nyomaveszett ugyan, de csak előkaparítjuk majd.

Már a kávéház előtt lehettünk. A négy világos tükörablak alatt néhány tiszt vert csoportot, amikor feltűnt a főhadnagy. Visszafelé tartott, de most már egész nyugodtan s mintha beszélgetett volna valakihez. A tömeg fölött azonban egyelőre csak a főhadnagy sapkáját vettük észre.

Megálltunk, szemközt a kávéházzal, hogy itt kérjünk tőle magyarázatot. Ha botrány kell, hát legyen botrány, de olyan, hogy három hétig arról beszéljen az egész város!

A botrányból azonban nem lett semmi.

Az a csoport, mely közvetlenül a főhadnagy előtt ment, már elhaladt mellettünk, én és hadnagy-bajtársam már a gyalogjáróra akartam rálépni, hogy most pedig elibe állunk, de a legutolsó pillanatban csak ottragadtunk a gyalogjáró szélén. Szó szerint ottragadtunk.

A főhadnagy ugyanis két nővel jött ezúttal s fesztelenül diskurálgatott velük. Illetve csak az egyikhez beszélt, aki túlfelől ment tőle. Kedvesszemű asszonyka volt s mint pár nap múlva megtudtuk, éppen a felesége.

De a főhadnagy és a felesége közt egy leány is jött. Emiatt a leány miatt ragadtunk oda mind a ketten.

Pedig nem volt benne semmi különösebben feltűnő. Termetre alig lehetett

magasabb a közepesnél s nem volt még tizenhét esztendőös. Ezt már tőle tudtam meg később. Barna kosztümben jött, széles őszirózsával az öve mellett, magas-szárú barna cipőben, fekete kis prémsapkában. A haja szőkésnek tetszett az első pillanatban s én ma sem tudnám megmondani, mi történt velem, amikor úgy egyszerre megláttam. Pedig akkor nem is nézett felém. Emlékszem, hogy a szeme színét például, amit leánynál, vagy asszonynál leghamarabb észre-
veszünk, meg se tudtam jegyezni magamnak. Azt se mondhatnám, mintha fel-
tűnően szép lett volna. Csinos volt. Az arca inkább kerekded s kissé talán sza-
bálytalan. De ez tette annyira vonzóvá. Csak a szeme volt kivétel. Lehet azon-
ban, hogy itt is tévedek. A szeme talán csak azért ütött meg annyira, mert hó
pilingélt s a két szemöldökére talán éppen abban a pillanatban, amikor először
láttam meg őt, két hócsillag esett rá s az ivlámpa vakító fényében csillogni
kezdett az a pehely, hogy olyan lett tőle a leány szeme, mint két szikrázó
csillag.

Már csaknem előttünk voltak. A főhadnagy éppen a leánynak szólt valamit,
a leány igent bólintott rá s ugyanakkor reám pillantott a főhadnagy. De most
már mi nem tisztelegtünk neki.

A leány miatt feledkeztünk meg a tisztelgésről.

Elmentek mellettünk. A kávéház előtt beszélgető tisztek egyszerre össze-
csapták a sarkantyúikat s olyat szalutáltak, hogy beleremegett az arcuk.
A leány megfordult s visszaszólt valamelyiküknek:

— Jóestét Laci!

A kitüntetett tiszt, akit Lacinak szólított, egy kis zászlós volt. A kis zászlós
bólintott s majdnem belepirult. Azt hiszem, azt az egy megszólítást nem adta
volna három harcéri kitüntetésért.

Amikor eltűnt a leány, összenéztünk ketten:

— Mit szólsz hozzá?

Hadnagy-bajtársam kérdéssel felelt:

— Hallottad a hangját?

Szóttlanul indultunk meg a kórház felé, mert a kimenő egy órára szólt.
Egész este alig szóltunk egymáshoz. Lefeküdtünk aztán s tizenegy óra is
elmúlt már, de a barátom csak forgott az ágyban. Átszóltam hozzá:

— Ugye, arra a lányra gondolsz?

— Arra. Te is?

— Én is.

Elhallgattunk. Most már ő kezdte:

— Meg kellene ismerkedni vele. De hogyan?

— Csak türelem! Aztán hátha nem is idevaló! S hátha menyasszony is már!

A hadnagyot ez nem zavarta különösebben:

— Majd leütjük a vőlegénye kezéről!

— Aztán melyikünk venné el? — kérdeztem nevetve. Pedig akkor már
rosszul esett, hogy ez az én barátom mit törí magát annyira az után a
leány után!

— Jóéjszakát!

— Jóéjszakát!

De órák teltek el, amire el tudtam aludni. A barátom hosszakat lélezett
ugyan, de meg voltam győződve, hogy csak tetteteti a nyavalyás.

A másnap is elment valahogy. Este, pontosan öt órákor, kint voltunk a
korzón. Ugyanaz a kép, mint az előző napon. De minket kettőnket alig
érdekelt már a korzó. A leányt vártuk.

A nagy kávéház sarkában tüzértisztek ácsorogtak. Mert elfelejtettem
mondani, hogy tüzerek és vadászok állomásoztak a városkában. Mi ketten a
vadászokhoz tartoztunk.

Önkéntelenül odaálltunk a kávéház bejárója elé. Ha ma este is kijön, itt kell elhaladnia előttünk.

Egész nap hó esett, de estére elmentek a felhők. Hidegen égett a sok csillag s gyenge északi szél jött, valahonnét Késmárk felől. A friss hó hersegett a sétáló párok alatt, az ívlámpák tündököltek s mindenki jókedvű volt. Hiszen akkor senki se tudhatta, meddig örülhet egymásnak s az életnek.

Már vagy félóra mulhatott el így s mi még egyre vártunk. Odaszóltam a hadnagynak:

— Látod, mégis idegen leány lesz. Ma már valószínűen elutazott. Most aztán kereshetjük...

De a hadnagy ugyanakkor meglökött:

— Ott jön!

Még nem vettem észre, de akaratlanul összeremegetem. Ez a megremegetés persze jólesett, de mégis ingerült lettem sajátmagam ellen. A gyengeségem bántott. Nemegy leányt ismertem már addig, nemegy kedves emlékem maradt utánuk, de pipogyának még sohasem éreztem magamat. Most pedig határozottan gyámoltalan kezdtem lenni.

A leány csakugyan jött, pontosan úgy öltözve, mint tegnap este. Széles őszirózsa az öve mellett, fekete kis prémsapka a fején. De most valóságos udvara volt: valami öt-hat tiszt kíséerte és mind az öt-hat azon volt, hogy az oldala mellé kerülhessen. Életre-halálra szóló verseny folyt ezért a leányért, azt már láttam.

A leány pedig jött, a középén. Kissé kötekedő járással, mint kényes gyerekek. Valamelyik tiszt különösen sikerült tréfát rögtönözhetett a csoportban, mert a leány felkacagott. Bágyadtan csengő kacagással.

Akkor már csaknem elértek bennünket. A leányt néztem kitartóan. És ahogy a szabálytalan, kedves arcában gyönyörködtem, szinte elszorult a szívem. Ma sem tudom miért? Lehet, hogy már akkor féltékeny lettem azokra, akik körülötte taposták egymást.

Elhaladtak mellettünk. De akkor egyszerre megfordult a leány, kissé visszavetett fejjel s odaszólt a tüzértisztek csoportja felé:

— Szervusz Géza!

A tüzértisztek felé pillantottunk mind a ketten. A tiszték valamennyien tisztelegtek s ugyanakkor összekapták a sarkantyúikat. Pontosán úgy, mint tegnap este a vadásztisztek. A „szervusz Géza!“ egy tüzérönkéntesnek szólt, aki a tiszték között állt. Kihívó daccal állt ott ez az önkéntes, a jobblábát kissé előretéve, balkezével a kardja markolatán, ahogy az már tizenkilencéves tüzérönkénteseknél szokás. Az önkéntes a leereszkedés bizonyos nemével emelte jobbkeze két ujját a sapkájához, de nem rendült meg különösebben.

A leány és kísérete akkor már eltűnt. Mi ott maradtunk a kávéház előtt s egyelőre nem szóltunk egymáshoz semmit. Valami addig szokatlan melegséget éreztem. Nem voltam szerelmes az ismeretlen leányba, hisz ez lehetetlen is lett volna. Inkább megkapott benne valami. De hogy mi, arról nem tudtam számot adni magamnak. Azt hiszem, csak gyönyörködtem benne. S jólesett a tudat, hogy a leány is meglátott és észrevett. Amikor ugyanis visszavetette a fejét s odaköszönt a fölényes magatartású önkéntesnek, úgy rémlett fel, mintha rajtam is megakadt volna a szeme s talán a pillanat negyedrészéig mintha rajtam felejtkezett volna a tekintete. Ez persze lehetett csalódás is, de én meg voltam győződve, hogy a leány észrevett. Hónapok mulva, amikor már elmaradt az oldaláról az utolsó szál tiszt is és pedig éniattam, — nem egyszer bizonyítgatta előttem, hogy csakugyan ezen az estén látott meg először és hogy valami megmagyarázhatatlan sejtés már ekkor megjegyzett magának. Tudjuk azonban, hogy a leányok, különösen ha szerelmesek is, minden esetben hajlandók elfogadni az ilyen utólagos sejtelmeket. Ma már tudom, hogy ezen az estén,

ha észrevett volna is, félperc múlva már elfelejtett. Csak a következő napokon lehetett figyelmes reám, amikor esténként szembeültem vele a kávéházban s a szememet egy pillanatra nem vettem le róla.

A leány s a vele volt öt-hat tiszt akkor már eltűnt előlünk. Ránéztem a barátomra:

— Mit szólsz hozzá?

— Határozottan tetszik, — válaszolt hidegen. — Csak azon töröm magamat, mimódon ismerhetnék meg?

— Az a legkevesebb. A tüzerek között ácsorog az a szemtelenképű önkéntes, aki csak úgy félvállról fogadta a köszöntését. Mivel a leány tegezi: vagy rokona lesz, vagy valami közeli ismerőse. Talán egy iskolába jártak kisebbkorukban s onnét maradt fenn a tegeződés. Az önkéntest mindenestre le fogjuk csípni...

— No, ez okos gondolat, — dörmögte a barátom.

Még ottmaradtunk vagy tíz percig, de a leány nem tűnt elő többé. Lehet, hogy a tér túlsó oldalára kerültek át. Vagy tíz perc múlva láttuk, hogy az önkéntes köszönt a tiszteknek s megindult az ellenkező irányba.

Utána eredtünk. Száz lépés után utolértük. Rászóltam:

— Hé, önkéntes!

Dacosan vágta fel a fejét. Amikor látta, hogy tisztek fogták meg, haptákba állt:

— Parancs, zászlós úr!

— Te önkéntes, ismered azt a csinos leányt, aki az elébb köszönt neked a kávéház előtt?

Az önkéntes nem állt többé haptákban. Ahelyett tüzérönkéntesi hetykeséggel vágott vissza:

— Hogy csinos? Meghiszem! Mondták azt már mások is!

— Hogy hívják?

— Mayer Teri.

— Honnan ismered?

— Honnan? Onnan, hogy a saját hugom.

Ezt ugyan gondolhattuk volna. Bemutakoztunk neki, az önkéntes összecsapta a bokáját:

— Mayer Géza vagyok, hadnagy úr! Mayer Géza vagyok, zászlós úr!

Most már hárman indultunk meg lefelé. Az önkéntes felvilágosítással szolgált azalatt:

— Meg akarjátok ismerni? Majd szólok neki, hadnagy úr, kérlek alássan. Sajnos, én nem érek rá ezidőszerint, de a hugom a szüleimmel esténként zenét szokott hallgatni a nagy kávéházban. Csak menjetek oda, hivatkozzatok rám s mutakozzatok be neki. Terit majd avizálni fogom!

— Kávéházban? — kérdeztük egyszerre. — Az lehetetlen!

— Hát akkor a korzón! — csodálkozott az önkéntes. — Én is úgy csináltam Kassán. Terit én mindenestre avizálni fogom!

Magyarázni próbáltam neki:

— Önkéntes, ez így nem szokás. S mit gondolna rólunk a hugod?

— Majd rászólok!

Itt már neveltünk:

— Össze-vissza beszélsz. Nem vihetnél magatokhoz?

— Nagyon szívesen, — felelte. — De csak pár nap múlva, mert most egész nap örülten élvagyok foglalva a batrinál, este pedig az ember kénytelen társadalmi kötelezettségeinek utánanézni...

Összenéztünk. Az önkéntes zavartalanul folytatta:

— A viszontlátásig, szervusz kérlek, hadnagy úr! Szervusz kérlek, zászlós úr! Terit én addig is avizálni fogom!

Kezet fogtunk s a kórház felé indultunk el, mert az időnk körülbelül lejárt. Jókedvűen néztünk fel a szobánkba: most már bizonyosak voltunk legalább, hogy egy-két napon belül személyesen is meg fogjuk ismerni Mayer Terit.

Dehát nem úgy lett.

A következő estén, vacsora után, helyet foglaltunk a vadásztisztek törzsasztalánál. Túlfelül a tüzérfiuk asztala volt. Szemközt velünk kellett ülnie a leánynak. De még nem jött meg.

A kávéház tele volt, a hangulat hangos s a cigányok játszottak. Az ő asztaluknál már ült két fiatalabb tiszt, egy tüzérezászlós, egy bajúszos tüzérőrnagy s a feleségével együtt az a főhadnagy, akit két nappal előbb kérdőre akartunk vonni ugyanezen kávéház előtt. A mi asztalunknál két bajtársunkat találtuk.

Rendeltünk valamit s körülnéztünk. Később szakgatott beszéd indult meg a két kollégával. Talán félóra múlhatott el így, amikor az egyik tiszt felém kacsintott:

— Most jönnek Mayer Teriék. Ez a legcsinosabb leány az egész városban.

És mivel már iddógált előzően, hunyorgatva tette hozzá:

— Szavamra mondom, a legcsinosabb!

Az asztalok mellől többen felnéztek e pillanatban. A kis Mayer Teri jött legelől, utána a szülei. És helyet foglaltak annál az asztalnál, ahol az a két fiatalabb vadásztiszt, a tüzérezászlós, a bajúszos tüzérőrnagy, meg a mi tegnapelőtti főhadnagyunk és a felesége beszélgetett.

A három fiatalabb tiszt egyszerre felpattant, s a leányhoz ugrott. Hárman is segítették a kabátját. Mayer Teri leült a tisztek közé, olyanformán, hogy szemközt volt a mi asztalunkkal.

A leányt néztem kitartóan. Időközben néhány tiszt telepedett még az asztalunkhoz. A cigányok szakadatlanul játszottak, egy-zsivaj volt már a kávéház. Pezsgős üvegek pukkadoztak s valaki dalolni kezdett túlfelől. Én a leányt néztem. Félkönyökre dülve néztem, úgy, hogy szememet egy pillanatra le nem vettem róla. Ezzel a konokszóval csak azt akartam, hogy megbosszantsam azt a három tisztet, aki egymást ette az alatt a leány körül.

(Folytatása következik.)

Komáromi János.

A LEGVARAK ROMJAIN.

Csak ennyi még, csak ennyi fáj:

*egy halk leány, egy messzi táj,
egy régi, drága álm.*

*Egy séta ódon városon,
sok bús lámpája fároszom,
s utcáit sírva járom...*

*Mély-csönd-gubózta, kis szoba,
hová az Élet ostoba
khaosz-zaja nem ér be,*

*hol titkot-fejtő éjeken
röpülne síró énekem
föl a zord égi térbe.*

*Egyszer borulna ó reám
nevetve a Fény-Óceán:
az Ég, örök szerelmem!*

*Szomorúság korbácsa hajt,
— ismerjem meg a szent kacajt,
mielőtt el kell mennem...*

*Jó volna hű baráti kéz,
melódia (mely még ígéz),
merengő, méla, csendes,*

*az Élettől kis irgalom,
az életért kis sírhalom,*

— s aztán örökre csend lesz...

Aradi-Szabó István.